

Hvordan og hvornår ifaldes et bestyrelsesansvar?

Retspraksis viser, at et eventuelt krav mod bestyrelsesmedlemmer oftest omhandler sager, hvor kreditorer, såsom leverandører eller banker, i forbindelse med f.eks. en forenings konkurs har lidt et økonomisk tab, som kreditorerne så forsøger at gøre bestyrelsesmedlemmerne personligt ansvarlige for.

Eksempler på sager om bestyrelsesansvar i foreninger m.v., som har været for domstolene:

AOF-dommen

AOF-dommen (2006) er den seneste Højesteretsdom, der omhandler ledelsesansvar i en forening (aftenskole). Sagen mod AOF's tidligere bestyrelse var anlagt af AOF's kreditorer efter, at AOF Århus var gået konkurs. Erstatningskravet var på 3,1 mio. kr.

Dommen slår fast, at bestyrelsen, i en forening af en vis størrelse, skal dømmes efter samme standard som bestyrelser for erhvervsvirksomheder. Det betyder, at argumenter, såsom at hvervet er ulønnet og, at man ikke har nogen erfaring med bestyrelsesarbejde, ikke nødvendigvis har afgørende vægt. Eller sagt på en anden måde – i store foreninger med stor omsætning vurderes bestyrelsesansvaret efter standarder og kriterier, som ligger tæt op af, hvad der gælder for "rigtige" virksomhedsbestyrelser.

I den konkrete AOF-dom blev bestyrelsen ikke gjort erstatningsansvarlig til trods for, at AOF Århus gik konkurs som en følge af en årrække med tabsgivende drift. Højesteret vurderede, at bestyrelsen havde ledet AOF-afdelingen efter bedste evne og gjort alt, hvad der stod i deres magt for at undgå konkursen.

OKS-dommen

Et andet eksempel findes i Odense Kammeraternes Sportsklub-dommen fra 1998. OKS, der drev en professionel fodboldklub i selskabsform, blev erklæret konkurs. Konkursboets påstand var, at bestyrelsen skulle betale erstatning som følge af det tab, der var påført kreditorerne ved fortsat drift af selskabet, selvom alt håb om at drive selskabet videre reelt var væk.

Højesteret fandt, at bestyrelsens medlemmer havde pådraget sig erstatningsansvar ved uforsvarligt at undlade at indstille aktiviteterne i foråret 1989 efter, at årsregnskabet for 1988 viste et underskud i en størrelsesorden, der gjorde egenkapitalen negativ.

Erstatningen fastsattes til det skønsmæssige tab på 1 mio.kr., og derudover skulle bestyrelsen betale sagsomkostninger på 200.000 kr.

Der var ikke grundlag for at lempe ansvaret for nogle af bestyrelsesmedlemmerne, selvom bestyrelsesarbejdet havde været ulønnet. I det indbyrdes forhold endte sagen med, at erstatningen blev betalt af bestyrelsesformanden. Han var til daglig advokat, og hans erstatningsansvar var dækket af hans ansvarsforsikring som advokat.

Rideklub – køb af foder

En Østre Landsretssag fra 1986 handlede om en rideklub i Nordsjælland, der var kommet i store økonomiske vanskeligheder og havde svært ved at betale sin gæld til det grovvarereselskab, hvor man havde købt foder til de opstaldede heste.

Bestyrelsen for rideklubben havde gennem en længere periode haft et begrundet håb om, at de økonomiske trængsler ville blive løst, idet klubben havde ansøgt om et ekstraordinært kommunalt tilskud til at rette op på den dårlige økonomi. Da det imidlertid aldrig lykkedes at få det omtalte tilskud, måtte rideklubbens bestyrelse stoppe driften og anmelde betalingsstandsning.

Grovvarereselskabet anlagde sag mod bestyrelsesmedlemmerne personligt, men Østre Landsret fastslog, at da leverandøren fra starten havde været klar over, at leverancerne skete til en forening, kunne krav om betaling af det skyldige beløb ikke gøres gældende mod bestyrelsesmedlemmerne personligt.

Landsretten lagde endvidere vægt på, at bestyrelsesmedlemmerne ikke havde udvist en sådan uansvarlighed, at der forelå en særlig grund til at gøre dem personligt ansvarlige.

Virum-Sorgenfri Håndboldklub /VSHK)

Den seneste dom (2010) fra Østre Landsret (ØL), hvor en bestyrelse var blevet mødt med et personligt erstatningskrav, minder på nogle punkter om OKS-dommen. Dog kommer ØL til et andet resultat, end Højesteret gjorde i OKS-dommen nemlig, at bestyrelsen IKKE havde handlet ansvarspådragende.

Det var på et tidspunkt blevet besluttet, at der skulle laves en eliteafdeling med professionel håndbold. Denne beslutning blev taget efter mange diskussioner, da erfaringer viste, at der var store økonomiske udfordringer ved at have både et herre- og damehold i elitedivisionerne. Der blev dog taget en række initiativer for at øge indtjeningen, ikke mindst på sponsorsiden ved f.eks. at ansætte en sportsdirektør. Det viste sig dog, at initiativerne ikke var tilstrækkelige, og klubben gik konkurs i begyndelsen af 2002.

Erstatningskravet på ca. 350.000 kr. for manglende betaling af løn til to trænere blev rejst af konkursboet med påstand om, at disse kontrakter ikke burde være blevet indgået, da den økonomiske situation i foreningen ikke tillod dette, og det burde bestyrelsen have indset.

I Landsrettens bedømmelse af bestyrelsesmedlemmers handlinger/undladelser blev der på den ene side lagt vægt på, at bestyrelsesmedlemmerne var frivillige og ulønnede i en almindelig idrætsforening uden erhvervsmæssig sigte, og at deres arbejde i foreningen måtte anses som et ønskværdigt, samfundsmæssigt engagement. På den anden side skulle det også tages i betragtning, at klubben havde truffet beslutning om at drive en eliteafdeling med professionelle spillere og trænere med tilhørende større budget – en opgave der i betydelig grad nødvendiggør, at almindelige forretningsmæssige overvejelser skal inddrages.

Derudover blev der ved bedømmelsen kigget på de specielle forhold, der gør sig gældende for denne type klubber, nemlig at budgetterne kan indeholde større usikkerheder på grund af den store afhængighed af sponsorindtægter. Desuden blev der lagt særlig vægt på, at klubber kan være nødt til at disponere over fremtidige indtægter, der endnu er usikre for at kunne indgå kontrakter med spillere og trænere. Der var med Landsrettens ord "ikke grundlag for at antage, at klubben ikke ville tilvejebringe de fornødne sponsormidler", og retten fandt ikke at bestyrelsens forventninger om forøgede sponsorindtægter var urealistiske.

Endelig blev der lagt vægt på, om bestyrelsen, i forhold til klubbens økonomiske situation, havde arbejdet ud fra et realistisk og forsvarligt budget, og det mente ØL, at bestyrelsen havde.

På baggrund af de ovenstående kriterier vurderede Landsretten, at bestyrelsen ikke havde handlet ansvarspådragende, da der var budgetteret med driftsoverskud, og selvom likviditeten var anstrengt, var den dog positiv.

Retstilstanden kan altså i dag opsummeres sådan, at bestyrelser i foreninger har en bred margin i udførelsen af deres ledelseshverv og bestyrelsesarbejde. Domstolen vil med andre ord ikke sætte sig over ledelsens skøn omkring den daglige drift, hvis man som bestyrelsesmedlem bruger sin sunde fornuft, når der skal træffes økonomiske beslutninger.

På baggrund af ovenstående kan det slås fast, at bestyrelser i foreninger har en begrænset risiko for at falde et bestyrelsesansvar som følge af bestyrelsesarbejdet. Men helt udelukkes kan et sådant ansvar dog aldrig.

Bestyrelsen i de foreninger og klubber, der ejer store værdier, har professionelle trænere og spillere, har en stor omsætning eller skal i gang med store investeringer, bør derfor dog i det mindste overveje, om der er behov for at tegne en bestyrelsesansvarsforsikring.

Forsikring

En bestyrelsesansvarsforsikring dækker foreningens bestyrelse og ledelse mod krav, der rejses mod dem i forbindelse med hvervet som bestyrelsesmedlem.

Forsikringer dækker sagsomkostninger, hvad enten der er tale om uberettigede eller berettigede krav. Hvis der er tale om et berettiget krav, dækker forsikringen ligeledes erstatningsbeløbet.

De *sikrede* under en bestyrelsesansvarsforsikring er nuværende, tidligere og fremtidige bestyrelsesmedlemmer.

Som i alle andre forsikringer er der nogle undtagelser i bestyrelsesansvarsforsikringen. Krav, der vedrører forsætlige og strafbare handlinger, tidligere og verserende sager samt sager om uberettiget personlig vinding, dækkes ikke. Dog således at kun de skyldige personer undtages fra dækning.

Til de foreninger, der ønsker at tegne en bestyrelsesansvarsforsikring, er der indgået en aftale med Tryg, som indebærer, at den enkelte forening kan tegne forsikringen med disse summer til de nævnte præmier.

Der kan tilbydes følgende forsikringssummer:

Forsikringssum pr. skade	Årlig præmie 2019
1.000.000	1.618
2.000.000	2.204
3.000.000	3.853
5.000.000	6.308

NB! Kr. 1.618 er minimumspræmie i 2019

Følgende skal oplyses til Tryg ved indtegnings:

- 1) Navn
- 2) CVR nr.
- 3) Dækningssum

Forbund eller klubber/foreninger bedes bekræfte ved indtegnings:

- 1) Medlem af DIF/DGI
- 2) At der ikke er kontraktansatte idrætsudøvere
- 3) At der ikke udøves idræt med kommercielt sigte. Dvs. at der ikke bliver drevet virksomhed med økonomisk vinding for øje men efter foreningsarbejdets principper.
- 4) At klubberne ikke drives i selskabsform (A/S, ApS eller lign.)

Hvis ovenstående ikke kan bekræftes men der fortsat ønskes tegnet en bestyrelsesansvarsforsikring, bedes seneste to års regnskab sendt til Tryg.

Tryg tager herefter individuelt stilling samt vilkår til den enkelte risiko.

Såfremt I ønsker yderligere oplysninger om mulighederne for forsikring af bestyrelsesansvaret, er I velkomne til at kontakte Tryg på **Kundecenter.erhverv@tryg.dk** eller på telefon 44 20 45 10.